

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ**

**ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ
(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)**

16 березня 2022 р.

за загальною редакцією
член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука

м. Київ

2022

Олевський, Народицький, Іванківський, Поліський, Козелецький) цей спад виявився досить стрімким і продовжується дотепер. За прогнозом, ця спадна тенденція триватиме впродовж наступних 4 років. У Лугинському районі цей показник також продовжує спадати, але не такими швидкими темпами. В Овруцькому районі після нетривалого спаду показник смертності стабілізувався на рівні 20 %, а у м. Коростень знову почав зростати і досяг свого максимального значення 18 % у 2020 р. Прогнози показують, що у короткостроковій перспективі показники смертності мають різнонаправлені зміни: в Овруцькому та Ріпкинському районах показник має стабілізуватися, у м. Коростень та Вишгородському районі він буде зростати, а у решті районів передбачається досить швидкий спад.

ГОТОВНІСТЬ СИСТЕМ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ДО ВИКЛИКІВ, СПРИЧИНЕНИХ ЗБУДНИКАМИ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ

Мельник В.В., Андрюшкова Н.Г., Русалов В.Л., Кузьмінська О.В.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

У вересні 2015 року на Саміті ООН зі сталого розвитку було затверджено нові орієнтири розвитку, представлені у документі «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року». Документ містить 17 Цілей Сталого Розвитку, серед яких подолання бідності та голоду, міцне здоров'я та благополуччя, чиста вода та належні санітарні умови, гідна праця та економічне зростання та інші. Втім, Загальноєвропейська комісія з питань охорони здоров'я і сталого розвитку у доповіді у вересні 2021 року зазначила, що наразі, зіткнувшись з наслідками пандемії, спричиненої COVID-19, світ далекий від досягнення цих цілей. Першою реакцією на пандемію в країнах стало закриття географічних та економічних кордонів, запровадження ізольованих заходів на національному рівні без взаємодії між країнами. Аналіз наслідків пандемії, спричиненої COVID-19, показав, що рішення в межах однієї країни недостатні для попередження та припинення поширення інфекційних хвороб у пов'язаному та глобалізованому світі. Тому ефективно протидіяти таким кризам можливо лише об'єднаними міжнародними зусиллями.

За останні роки значно зросли темпи виникнення спалахів інфекційних захворювань завдяки глобалізації міжнародних зв'язків. Так, спалах лихоманки Еболи в 2014 році в Західній Африці не був локальним та поширився на великі нові території. Пандемія коронавірусної хвороби, спричиненої COVID-19, підкреслила, що спалахи інфекційних хвороб вже не можна розглядати як локальну та віддалену, а слід розглядати як глобальну проблему. Занепокоєння у суспільстві також викликає потенційна можливість застосування біологічних агентів у якості біологічної зброї, оскільки раніше були спроби її використання (наприклад, використання спор *Bacillus anthracis* у 2001 році). Підписана в 1972 році Конвенція про біологічну зброю забороняє її використання, але у разі виникнення біотерористичної загрози вона може становити величезний ризик для громадського здоров'я і національної безпеки. Втім, природні спалахи та біологічні атаки мають надто взаємопов'язаний характер та подібні характеристики, тому розрізнення їх вимагає складних, тривалих і ретельних наукових досліджень. Для системи охорони здоров'я підготовка до біологічної атаки або природного спалаху інфекційної хвороби є глобальною проблемою. З економічної точки зору також варто розглядати природний біологічний ризик і можливість біотерористичної загрози як єдину загрозу при підготовці відповіді на інфекційну подію з епідемічним потенціалом. Ефективність реагування на спалах залежить від своєчасності реагування, тому слід зосередитись на розробці заходів раннього виявлення спалахів та підготовки глобальних планів дій у надзвичайних ситуаціях, що організують дії цивільних, військових, урядових та неурядових всіх організацій спільними зусиллями.

Загальноєвропейська комісія з питань охорони здоров'я і сталого розвитку розробила рекомендації для 53 країн Європейського регіону ВООЗ: запровадити політику «Єдине здоров'я», визнаючи взаємопов'язаність здоров'я людей і тварин та стану довкілля; вжити заходів для вирішення проблеми глибоко вкоріненої медичної, соціальної, економічної та гендерної нерівності, що стали очевидними на фоні пандемії; спрямувати інвестиції в інновації, збирання і поширення даних, а також зміцнення національних систем охорони здоров'я; поліпшити регіональне та глобальне управління у сфері охорони здоров'я, зробивши відповідні висновки з